

Jakým způsobem nás ovlivňuje příroda při výběru partnera?

Štěpánka Michalíčková

Psychologický ústav FFMU, Brno

450520@mail.muni.cz

Výběr partnera je jedno z nejdůležitějších rozhodnutí v našem životě. Toto téma spolu s přitažlivostí druhého pohlaví na nás číhá ze všech stran. Opravdu ale na každého čeká „ten pravý“, jak se optimisticky říká, nebo jsme všichni přitahováni pouze „tím nejkrásnějším?“ Jakou roli zde hraje příroda? A jakým způsobem nás evoluce ovlivnila v našich preferencích při výběru partnera?

Partner selection is one of the most important decisions in our lives. Partner selection and attraction of the opposite sex surround us. It's truth that „the right one“ waits for everyone or we are attracted „the most beautiful?“ What is the role of nature? How evolution influenced us in our preferences for partner selection?

Klíčová slova: atraktivita, přitažlivost, evoluce, preference, partneři

Key words: attractiveness, evolution, preferences, partners

Evolučně zakořeněné vnímání

Lidstvo má, jako každý zvířecí druh, svou evoluční historii, ze které si nese určité znaky platné dodnes. Při výběru partnerů jsou tyto prvky obzvláště dobře pozorovatelné. Samotný Darwin (1981) pracuje s tzv. teorií pohlavního výběru, která platí u všech zvířecích druhů, tedy i u lidí. Tato teorie hovoří o výběru partnera v závislosti na jeho schopnosti se reprodukovat. Vlastnosti, které poukazují na dobrou reprodukční schopnost, zvýhodňují svého nositele, který má poté větší šance v boji o partnera (Darwin, 1981).

Lidská přitažlivost je tedy dílem přírody. Dlouhodobého partnera si z evolučního hlediska vybíráme za účelem rozmnožování a pokračování našich genů. Aby byl náš potomek co nejsilnější a obstál v konkurenci ostatních, musí mít dobré geny i od druhého rodiče (protože od nás jsou samozřejmě zajištěné). Jsme tedy přitahováni protějšky, kteří mají dobré geny a dobrou reprodukční schopnost. Ta je spojena s množstvím mužských nebo ženských hormonů. Znaky, které poodhalují velké množství těchto hormonů, lidé hodnotí jako atraktivní (Barrett, Dunbar, & Lycett, 2007).

Vzhled není všechno?

Nesmíme se ale nechat zcela vtáhnout do přírodních zákonů. Díky mnoha studiím je prokázáno, že atraktivita hraje obrovskou roli při výběru partnera, a to zejména při výběru partnerek u mužů. Muži staví přitažlivost na první příčky jejich výběru nad ostatní vlastnosti žen. Hlavním důvodem je to, že je atraktivita spojována s mládím a tedy dobrou reprodukční schopností ženy (Buss, 1989).

Fyzická přitažlivost nesouvisí pouze s partnerským životem, ale se všemi mezilidskými vztahy. Je totiž jedním ze základních měřítek, jimiž hodnotíme druhé. Je prokázáno, že atraktivnější lidé to mají v životě častěji snazší, snáze se seznamují a ve společnosti jsou oblíbenější (Langlois et al., 2000). Pokud se snáze seznamují, znamená to, že mají i větší možnosti blíže poznat druhé, tedy i potkat a vybrat si svého budoucího partnera.

Přitažlivost obličeje

Co se týče pouze atraktivity obličeje, zjistilo se, že jsou lidé hodnoceni za přitažlivější, pokud mají obličej a jeho rysy symetrické, mají výrazné znaky, které odlišují ženy a muže, tzv. sexuální dimorfické znaky, tedy vousy, lící kosti a podobně (Fink, Grammer, & Thornhill, 2001). Za další je to absence znamének a různých poškození pleti, které se připisují určitým nemocem. V případě, že je člověk nemá, znamená to, že se dokáže dobře vyrovnávat s nástrahami prostředí, nákazami a nemocemi (Grammer & Thornhill, 1994).

Zajímavostí je, že i v odlišných kulturách lidé hodnotí atraktivitu podobně. Zjistilo se, že rysy které přidávají na přitažlivosti, jsou mezikulturně i v rámci jedné kultury hodnoceny obdobně. Nezáleží tedy na věku, národnosti nebo rase, lidé mají v této oblasti velmi podobné preference (Fink & Penton-Voak, 2016).

Síla peněz

Nesmíme ovšem zapomenout, že z pohledu evoluce, je reprodukce úspěšná pouze tehdy, pokud dojde k rozmnožení, ale zároveň je potomek schopen obstát ve svém životě a následně se také rozmnožit. Rozmnožením tedy úkol zdaleka nekončí. Tím se dostáváme k tomu, že stejně tak důležité jako genetická výbava je i schopnost potomky materiálně zabezpečit a vychovat je. Je prokázáno, že roli při výběru dlouhodobého partnera mají také jeho možné budoucí investice do potomků (Trivers, 1972). U žen platí, že dávají přednost mužům s vyšším postavením ve společnosti nebo více finančně zaopatřeným. (Buss, 1989).

Čím jsou přitahováni muži?

Jako atraktivnější jsou hodnocené ženy s určitým poměrem pasu a boků nebo s větší velikostí prsou. To vše souvisí s porodem a následnou péčí o potomka. Dalšími atraktivními znaky jsou světlá pokožka, malé nohy a celkově menší postava. Tyto rysy poukazují na hodně ženských hormonů, estrogenů, a málo hormonů mužských (Barber, 1995).

Muži také více hledí na věk svých potenciálních partnerek. Preferují tedy mladší ženy. Je to dáno tím, že je ženský věk spojen s plodností, tedy čím mladší žena, tím je větší šance bezproblémové reprodukce (Buss, 1989).

Preference žen

Je prokázáno, že ženy hodnotí jako atraktivnější muže, kteří jsou větší a svalnatější. Preferováni jsou také vousatí a více chlupatí muži. To vše je spojené s jejich mužností, testosteronem a tedy opět reprodukcí (Barber, 1995).

Role věku u výběru partnera nehraje podstatnou roli. Můžeme dokonce říci, že vyšší věk je spíše výhodou. Mužská plodnost s věkem tak výrazně neklesá, jako u žen. Navíc muži ve vyšším věku bývají více uznávaní a zaopatření. Mají tedy větší schopnosti postarat se o rodinu a materiálně ji zabezpečit (Buss, 1989).

Výzkumy také ukazují, že ženy se během svých plodných dnů, i když o nich třeba ani nevědí, chovají více přátelsky k opačnému pohlaví, vysílají více signálů, více se malují nebo žijí více společensky. Souvisí to tedy s jejich hormony a tendencemi k reprodukci (Haselton, Mortezaie, Pillsworth, Bleske-Rechek, & Frederick, 2007).

Nepřemožitelná atraktivita?

Poté co jsme si shrnuli znaky přitažlivosti, kterými mnozí z nás třeba nedisponují, mám na závěr zásadní informaci. Naštěstí existuje tzv. hypotéza rovnocenných vztahů, která naopak tvrdí, že si lidé vybírají partnery na stejné úrovni atraktivity, jako jsou oni samotní (Berscheid, Dion, Walster, & Walster, 1971).

Pokud jste svého vysněného partnera ještě nepotkali, myslete na to, že atraktivita je zásadní vlastností, ale ne nepřekonatelnou. Významné jsou osobností rysy a zájmy. Nikdo přeci nechce trávit zbytek života s protějškem, který je sice velmi fyzicky přitažlivý, ale v běžném životě se s ním v ničem neshodneme nebo nudíme.

Zdroje:

Barber, N. (1995). The evolutionary psychology of physical attractiveness: Sexual selection and human morphology. *Ethology And Sociobiology*, 16(5), 395-424. doi:10.1016/0162-3095(95)00068-2.

Barrett, L., Dunbar, R. I. M., & Lycett, J. (2007). *Evoluční psychologie člověka*. Praha: Portál.

Berscheid, E., Dion, K., Walster, E., & Walster, G. W. (1971). Physical attractiveness and dating choice: A test of the matching hypothesis. *Journal Of Experimental Social Psychology*, 7(2). doi:10.1016/0022-1031(71)90065-5.

Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral And Brain Sciences*, 12(1), 1-49. doi:10.1017/S0140525X00023992.

Darwin, C. (1981). *The descent of man, and selection in relation to sex*. Princeton: Princeton University Press.

Fink, B., Grammer, K., & Thornhill, R. (2001). Human (*Homo sapiens*) facial attractiveness in relation to skin texture and color. *Journal Of Comparative Psychology*, 115(1), 92-99. doi:10.1037//0735-7036.115.1.92.

Fink, B., & Penton-Voak, I. (2016). Evolutionary Psychology of Facial Attractiveness. *Current Directions In Psychological Science*, 11(5), 154-158. doi: 10.1111/1467-8721.00190.

Grammer, K., & Thornhill, R. (1994). Human (*Homo sapiens*) facial attractiveness and sexual selection: The role of symmetry and averageness. *Journal Of Comparative Psychology*, 108(3), 233-242. doi: 10.1037/0735-7036.108.3.233.

Haselton, M. G., Mortezaie, M., Pillsworth, E. G., Bleske-Rechek, A., & Frederick, D. A. (2007). Ovulatory shifts in human female ornamentation: Near ovulation, women dress to impress. *Hormones And Behavior*, 51(1), 40-45. doi:10.1016/j.yhbeh.2006.07.007.

Langlois, J. H., Kalakanis, L., Rubenstein, A. J., Larson, A., Hallam, M., & Smoot, M. (2000). Maxims or myths of beauty? A meta-analytic and theoretical review. *Psychological Bulletin*, 126(3), 390-423. doi: 10.1037//0033-2909.126.3.390.

Trivers, R. L. (1972). Parental investment and sexual selection. In *Sexual selection and the descent of man, 1871-1971* (pp. 52-95). London: Heinemann Educational.

Zdroj obrázku:

<http://bit.ly/2CuKCTF>